

שאלון בחינה

בנושא:

איסור והיתר

מועד:

אב התשפ"ה

סמל שאלון:

101.08.25

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד אב התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות איסור והיתר

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. דין צלית בשר וגבינה

"כתב רבינו ירוחם מעשה היה ונפל לתוך תנור של פנאד"ש גבינה והתיר רבנו ירוחם הפנאד"ש בקליפה להסיר מעליה ואפילו שהגבינה לחה"

- א. מהי קושיית הבית יוסף על דינו של רבינו ירוחם וכיצד מיישבה? שני תירוצים
- ב. כיצד פוסק השו"ע בדין זה, ואיך מבארים הש"ך והט"ז את דבריו?
- ג. במה שונה דין זה מאיסור שנפל על היתר חם ומדוע? ומה דינה של גבינה חמה שנפלה לקערת בשר בת יומה חמה ונקיה?

2. דין מליח כרותח

- א. קי"ל דמליח הריהו כרותח דצלי, נחלקו הראשונים מהי דרגת המליחה באינו נאכל מחמת מלחו, כתוב ג' שיטות ראשונים בזה. והאם כדי להפליט את הדם מן הבשר צריך שיחול דין מליח כרותח?
- ב. כיצד פוסק השו"ע בזה בעניין כמות המלח ושיהוי זמן המליחה?
- ג. מהי קושיית הש"ך על הסתירה בפסקי השו"ע בזה וכיצד מיישבים אותה הש"ך והט"ז? ומהי הכרעת הרמ"א בזה להלכה?

3. דין כבד שנתבשל או נצלה

- א. כבד שנתבשל בקדירה ויש שישים כנגדה מה דינה? פרט.
- ב. כבד שנצלה בתוך העוף ואין בעוף ששים כנגדו, מה דינו ומדוע?
- ג. במקרה ומלאו את העוף עם בשר וביצים וצלו יחד עם הכבד מה הדין? כתוב את שיטות הראשונים בזה וטעמם וכיצד פוסק הרמ"א בזה?

4. אפשר לסוחטו אסור

- א. חתיכת בשר שנבלע בה חלב ונאסרה ונסחט ממנה החלב לגמרי, האם חוזרת להיותרה? ומה הדין במקרה שחתיכת בשר בלעה איסור ונאסרה ונסחט ממנה האיסור לגמרי האם חוזרת להיותרה? כתוב את שיטות הראשונים בזה וטעמם.
- ב. כיצד פוסקים הש"ך והט"ז בזה? פרט.
- ג. כיצד פוסק מרן השו"ע בזה? עמוד על הסתירה בפסקיו וכיצד מיישבים זאת האחרונים.

5. דין דוחקא דסכינא

- א. חתך בסכין של איסור נקיה בשר צונן לגמרי, האם אמרינן דוחקא דסכינא לאסור כדי קליפה? כתוב את מחלוקת הראשונים וכיצד פוסקים להלכה.
- ב. חתך צונן בסכין של בשר האם מותר לאוכלו בגבינה? כתוב את הטעמים השונים לכך וכיצד פוסקים הראשונים ומהי הכרעת השו"ע.
- ג. חתך תמכא (חריף) בסכין בשרית שאינה בת יומא מקונחת. האם מותר לאוכלו בחלב? כתוב את שיטות הראשונים והכרעת השו"ע והרמ"א ומה הדין אם שם את התמכא בקערה חולבת נקייה?

6. ספק חסרון ידיעה

- א. איסור דרבנן שהתערב בהיתר והוא לפנינו ואי אפשר לעמוד על שיעורו האם אומרים בו ספיקא דרבנן לקולא. כתוב את הטעמים של הראשונים בזה ומה הנפקא מינא בניהם?
- ב. השו"ע פסק להיתר גבינות שנעשו מחלב פרה שנמצא בה סירכא מטעם ספק ספיקא. הרי זה ספק בחסרון ידיעה כיצד מיישב הט"ז קושיה זו?

ג. מה הדין אם נתערב איסור דרבנן שלא בפנינו ואין ידוע אם יש ששים כנגדו האם אומרים ספיקא דרבנן לקולא? באר.

7. פעפוע מחתיכה לחתיכה בלא רוטב

א. חתיכת בשר שבלעה חלב ונעשתה חני"נ ונגעה בחתיכת היתר חם בחם. מה דינה של חתיכת ההיתר? כתוב את מחלוקת הראשונים בזה וכיצד פוסקים להלכה

ב. חתיכת בשר שבלעה איסור שמן ונאסרה ונגעה בחתיכת היתר חם בחם מה דינה ומדוע?

ג. איסור חלב שנמלח עם חתיכות היתר ונגע בחלק מהחתיכות ואין ידוע במה ויש ששים בכל החתיכות כנגד חלב, מה דינם של החתיכות? כתוב את שיטות הראשונים בזה כיצד פוסקים השו"ע והרמ"א.

8. ספק ספיקא

א. מעשה בעוף אחד שנשבר העצם מן הארכובה ולמעלה ואין עור ובשר חופים את רובו ולא הרגיש השוחט בשבירה זו בשעת השחיטה, האם יש להתירו מכוח ספק ספיקא? באר.

ב. עוף שנשבר גפו ואינו יודע אם קודם שחיטה או לאחר שחיטה ונמצאת הריאה נקובה ואין ידוע מתי נקבה, האם אמרינן ספק ספיקא?

ג. באר את ההבדל בין המקרים הנ"ל וכיצד מכריעים להלכה?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. כלים שנטרפו ונתערבו

בארוע משפחתי בשלו בטעות כבד שלא נצלה יחד עם בשר באותו הסיר, והניחו אותו בצלחות לאכילה, בשעת הסעודה הרגישו בטעם הכבד ופסקו מלאכול ושכחו וערבו את הכלים שנטרפו בכלים כשרים אחרים.

הסכו"ם שהשתמשו בו עשוי מתכת והצלחות עשויות מחרסינה.

א. מה דינם של הצלחות והסכו"ם שנתערבו עם הכלים הכשרים? פרט.

ב. מה דין הצלחות אם עירו את הבשר והכבד בצלחות ע"י מצקת? פרט.

ג. מה דינו של הסיר?

10. בישול דבש במחבת בשרי

- לכבוד חג השבועות הכינו עוגת דבש חלבית. בתחילה בשלו את הדבש במחבת בשרי שיש בה שמנונית של בשר וערבו את הדבש עם עיסה המעורבת בחלב ואפו אותה בתנור. האם ניתן לאכול את העוגה כשאינן ששים כנגד הדבש? בתשובתך פרט:
- א. מה דינו של הדבש שהתבשל במחבת הבשרי? הבא מקור לכך
  - ב. כיצד פוסקים השו"ע והרמ"א בדין הנ"ל?
  - ג. כיצד מכריע הש"ך להלכה בזה?

11. נגיעות בין כלים

- עקרת הבית הניחה ע"ג הכיריים סיר בשרי וסיר חלבי, ברגע של חוסר ריכוז כשהרימה את מכסה הסירים על מנת לבחון את טיב התבשיל החליפה בטעות בין המכסים. את המכסה החלבי הניחה על הסיר הבשרי ואת המכסה הבשרי הניחה על הסיר החלבי.
- א. מה דינם של התבשילים בסיר הבשרי ובסיר החלבי ומה דינם של המכסים?
  - ב. מה הדין אם הכיסויים אינם בני יומן לשיטת השו"ע והרמ"א? וכיצד מבארים זאת הש"ך והט"ז?
  - ג. נשפך חלב רותח על גבי השיש במטבח והעמידו עליו סיר בשרי רותח. מה דין הסיר ומה דין התבשיל שבתוכו? באר.

12. דין זיעה בתנור

- אפו בתנור בשרי בין יומו תבנית עופות עם רוטב והניחו לידה תבנית עם בטטות כאשר שתי התבניות אינן מכוסות.
- א. האם ניתן לאכול את הבטטות יחד עם דגים? ומה הדין לאוכלם בארוחה חלבית?
  - ב. האם צריך להמתין שש שעות לאחר אכילת הבטטות?
  - ג. השו"ע בסי' ק"ח ס"א פוסק: "אין צולים בשר כשרה עם בשר נבלה בתנור אחד ואם צלאם הרי זה מותר". מדוע בשר הכשרה לא נאסר מדין זיעה? פרט!